

Jobba med Leaböckerna i förskolan!

- Inspirationsmaterial till pedagoger.

Läsfrämjande och språkutvecklande arbete lyfts fram i den reviderade läroplanen, Lpfö 18 giltig från den 1 juli 2019.

Barns möjligheter att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om texter betonas som viktiga inslag i detta arbete.

Inspirationsmaterialet till Leaböckerna erbjuder just detta:

- Att lyssna till högläsning
- Att samtala om texter

Övriga mål i Lpfö 18, som upplägget träffar:

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra
- respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar
- fantasi och föreställningsförmåga
- förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- intresse för och förmåga att uttrycka tankar och åsikter så att de kan påverka sin situation
- intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften

Inspirationsmaterialet lämpar sig för 4-,5- och 6-åringar med max 12 barn i gruppen.

Tillvägagångssätt

1. Jobba med förförståelsen
2. Högläsning av boken
3. Samtal om boken

Illustration: Johanna Rehn

Lea Lejontämjare på badhuset

Författare: Lotte Lannerberth

Illustratör: Johanna Rehn

1. Jobba med förförståelsen

- Fråga: "Vad ser ni på bilden?"
- "Nu ska vi se om vi kan beskriva personerna. Jag börjar med att säga en sak och sen är det nästas tur att säga en sak. Kommer man inte på något nytt kan man säga samma sak som någon annan eller sitta tyst. Ok, då säger jag: Jag ser en person med orange hår."

Barnen kan beskriva hår, ansikte, kläder, flythjälpmedel, sköldpaddan, palmen, flaggan, texten med mera.

Observera att detta inspirationsmaterial inte är något facit. Det som kommer fram kommer fram. Allt måste inte sägas.

- "Nu ska vi se om vi kan säga någonting om vad som är lika och vad som är olika på bilden. Vi börjar med lika. Jag kan börja: Båda personerna på bilden har hår".

Exempel på lika:

Båda har hår, ögon, näsa, mun, armar, mage, ben, fötter, händer, kläder.

Exempel på olika:

En har orange, vågigt hår – en har gult, taggigt hår

En har baddräkt – en har badbyxor

En har badring och armpuffar – en har inga flythjälpmedel

En simmar på magen – en simmar på rygg

En gör simtag med både armar och ben – en rör endast på armarna

”Var tror ni barnen är i den här boken? Vad är det för en flagga vi ser i vänstra hörnet? Har ni sett en sådan flagga förut? Tror ni barnen får träffa pirater på badhuset? Men det finns väl inga pirater i simhallen? Ska vi läsa och kolla?”

2. Högläsning av boken

Självklart stannar du upp om frågor eller reflektioner dyker upp undervägs. Vid en första läsning av boken är det viktigt att alla reaktioner ges utrymme.

3. Samtal om boken

Printa ut Johanna Rehns illustrationer av Lea och Elliot, klipp ut och klistra upp på pinnar. Bild för utskrift finns på hemsidan under fliken handledningar. Nu kan du hålla fram Lea när ni pratar om Lea och hålla fram Elliot när ni pratar om Elliot. Det gör det tydligare vem ni pratar om och det gör karaktärerna mer levande.

- ”Nu känner ni personerna på framsidan. Vad kan ni berätta om dem? Vi börjar med personen till vänster. Och vad vet vi om personen till höger?”
- ”Vad händer i berättelsen?”

Om det är svårt att få barnen att prata fritt kan du ställa frågor:

1. Varför tycker Lea det ska bli både spännande och lite läskigt att åka till simhallen? Det är första gången hon ska till simhallen utan armpuffar för hon kan simma nu.
2. Hur hamnar de i djungeln? *De springer runt i vattnet. Det bildas en ström och de flyter med.*
3. Lea och Elliot leker de är en båt. Vilken del av båten är Lea? Vilken del av båten är Elliot. *Lea är motorn. Elliot är skrovet (= fartygskroppen) och masten.*

4. Vad måste Lea och Elliot se upp för? *Krokodiler, hajar, fallande träd och pirater.*
5. Varför tror Lea att piraterna jagar dem? *Hon tror att piraterna tror att Lea och Elliot har guld.*
6. Vad gör Lea när hon inte kommer ihåg bentagen? *Startar reservmotorn. Hur är reservmotorn? Benplask.*
7. Vad händer när Lea plaskar så med benen? *Någon skvätter tillbaka och Lea släpper båten för att torka vatten ur ögonen.*
8. Vad gör Lea när hon ser att Elliot har drivit iväg, ut på det djupa? *Försöker simma ut till honom.*
9. Vem räddar vem? *Elliot räddar Lea.*
10. Hur kunde Elliot rädda Lea? *Han hade badring och han kunde bentagen.*

- "Har ni blivit räddade någon gång? Eller har ni räddat någon? Varför är det viktigt att kunna simma?"
- "Jag vet inte om ni la märke till att Lea och Elliot gjorde tecken till varandra i boken? Här på sidan ett, till exempel, gör Lea ett tecken. Vad tror ni det kan vara för tecken? I texten står det: "Han har både badring och puffar. Med prinsessor. 'Tuffa!' säger jag och visar tecknet för tuff."

"Tecknet betyder alltså... vadå? Just det: tuff."

"Om man kollar på sista sidan får man veta varför Lea och Elliot använder tecken. Det är för att Elliot har Downs Syndrom. När man har Downs syndrom kan det vara lite svårare att lära sig prata och då kan man använda tecken så att andra lättare ska förstå vad man vill säga. Det kan finnas olika anledningar till att man pratar med hjälp av tecken, till exempel att man inte hör. Eller att man har svårt att uttala orden. Så det är bra att tecken finns. Kan ni några tecken?"

"Om ni inte får lov att prata, men ni vill att jag ska komma; vilket tecken kan ni visa då? (vinkar fram med ena handen). Och om ni vill att jag ska stanna? (håll upp ena handen som stopp). Och om ni vill att jag ska vara tyst? (pek fingret framför läpparna)."
- "Nästa gång vi läser *Lea Lejontämjare på badhuset* ska vi titta på vilka tecken som finns i boken och försöka lära oss dem. Men nu slutar lässtunden för idag. Så kul det har varit att läsa med er!

Läsning nr 2: Fokus på tecknen

- "Nu ska vi läsa boken om Lea Lejontämjare igen och den här gången ska vi se vilka tecken Lea och Elliot använder. Är ni beredda?"

När det är ett tecken i boken stannar ni upp och gör tecknet. När ni läst klart frågar du: "Minns ni tecknen?" och så får alla öva sig på att göra tecknen.

Läsning nr 3: Leta sköldpaddor

Ha med en sköldpadda att visa upp. Leta efter sköldpaddor i boken. Det finns en sköldpadda på varje uppslag (ett uppslag är exempelvis s. 1 + 2, s. 3 + 4). Om ni tittar noga ser ni att sköldpaddan har dysmeli, det vill säga att den har en stor fena och en liten fena precis som clownfisken Nemo har i filmen "Hitta Nemo". Människor kan också vara födda med en stor hand och en liten hand.

Andra attiraljer som är bra att ha:

En badring

Armpuffar

En baddräkt

Ett par badbyxor

En krokodil

Piratlappar

En piratflagga

Efter läsningen:

Låt barnen leka med sakerna. Kanske leker de att de simmar och säger "Tumme upp, tumme ner, gräv en grop, läs en bok". Eller så leker de att de är jagade av pirater och måste gömma guldet.

Om barnen leker och använder ord från boken och från samtalen om boken, främjas inte bara deras fantasi utan även deras språkförmåga.

Lycka till!